

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen ja eduskunnan virkamiehistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Asia

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen ja eduskunnan virkamiehistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta (PNE 1/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Perustuslakivaliokunta (PeVM 10/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan eduskunnan työjärjestyksen muutoksen ja seuraavat lait:

Eduskunnan päätös

eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 52 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla,

muutetaan eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 17 §, 36 §:n 1 momentti ja 43 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 1 momentti ja 8 §:n 1 momentti eduskunnan päätöksessä 609/2007, 17 § osaksi eduskunnan päätöksessä 1190/2006 ja 43 a §:n 2 momentti eduskunnan päätöksessä 10/2006, sekä

lisätään työjärjestykseen uusi 17 a, 17 b, 31 b, 43 b ja 43 c § seuraavasti:

7 §

Valiokunnat

Eduskunnan pysyviä valiokuntia ovat suuri valiokunta sekä erikoisvaliokuntina perustuslakivaliokunta, ulkoasiainvaliokunta, valtiovarainvaliokunta, tarkastusvaliokunta, hallintovaliokunta, lakivaliokunta, liikenne- ja viestintävaliokunta, maa- ja metsätalousvaliokunta, puolustusvaliokunta, sivistysvaliokunta, sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta, talousvaliokunta, tiedusteluvalvontavalio-
valiokunta, tulevaisuusvaliokunta, työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ja ympäristövaliokunta.

Eduskunnan kirjelmä EK 33/2018 vp

8 §

Valiokuntien jäsenmäärä

Suuressa valiokunnassa on 25 jäsentä ja 13 varajäsentä. Pysyvissä erikoisvaliokunnissa on 17 jäsentä ja 9 varajäsentä. Valtiovarainvaliokunnassa on kuitenkin 21 jäsentä ja 19 varajäsentä, tarkastusvaliokunnassa 11 jäsentä ja 6 varajäsentä sekä tiedusteluvalvontavalikunnassa 11 jäsentä ja 2 varajäsentä.

17 §

Valiokuntien asettaminen

Eduskunta asettaa pysyvät valiokunnat viipymättä kokoonnuttuaan vaalikauden ensimmäisille valtiopäiville. Valiokunta voidaan asettaa puhemiesneuvoston ehdotuksesta uudelleen valtioneuvoston tultua eduskuntavaalien jälkeen nimitetyksi.

Tiedusteluvalvontavalikunta asetetaan kuitenkin vasta sen jälkeen, kun valtioneuvosto on eduskuntavaalien jälkeen tullut nimitetyksi, jollei eduskunta puhemiesneuvoston ehdotuksesta toisin päättä.

17 a §

Tiedusteluvalvontavalikunnan jäsenestä hankittava selvitys

Ennen tiedusteluvalvontavalikunnan asettamista tiedusteluvalvontavalikunnan jäseneksi tai varajäseneksi aiottu kansanedustaja pyytää tietosuojavaluutettua tarkastamaan, onko henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain (761/2003) 5 §:ssä tarkoitettussa suojelupoliisin toiminnallisessa tietojärjestelmässä tietoja asianomaisesta kansanedustajasta.

Tietosuojavaluutettu saattaa pyynnön tehneen kansanedustajan, hänen edustamansa eduskuntaryhmän puheenjohtajan ja eduskunnan pääsihteerin tietoon havaintonsa tietojärjestelmän sisältämien kansanedustajaa koskevien tietojen olemassaolosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettut havainnot tietojen olemassaolosta ovat salassa pidettäviä.

17 b §

Valiokuntien järjestäytyminen

Valiokunnan tulee järjestäytyä viipymättä sen jälkeen, kun se on asetettu.

Valiokunta valitsee keskuudestaan toimikaudekseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vaalissa noudatetaan soveltuvin osin puhemiehen vaalista annettuja säännöksiä, jollei valiokunta yksimielisesti toisin päättä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalien tuloksesta ilmoitetaan eduskunnalle.

Valiokunnan ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle iältään vanhin jäsen. Hän johtaa puhetta, kunnes puheenjohtaja on valittu.

Eduskunnan kirjelmä EK 33/2018 vp

Jos valiokunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat esteellisiä käsittelemään asiaa tai estyneitä osallistumaan valiokunnan kokoukseen, valitaan valiokunnalle tilapäinen puheenjohtaja. Vaali toimitetaan samalla tavoin kuin puheenjohtajan vaali.

Muiden eduskunnan toimielinten järjestäytymisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä tässä pykälässä säädetään.

3 luku

Asiain vireilletulo valtiopäivillä

31 b §

Tiedusteluvalvontavalioikunnan tehtävät ja vireillepano-oikeus

Tiedusteluvalvontavalioikunnan tehtävänä on toimia siviili- ja sotilastiedustelutoiminnan parlamentaarisenä valvojana. Valiokunta toimii lisäksi suojelupoliisin muun toiminnan parlamentaarisenä valvojana.

Tiedusteluvalvontavalioikunnan tulee parlamentaarista valvontatehtäväänsä hoitaessaan:

- 1) valvoa tiedustelutoiminnan asianmukaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta;
- 2) seurata ja arvioida tiedustelutoiminnan painopisteitä;
- 3) seurata ja edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista tiedustelutoiminnassa;
- 4) käsitellä valmistelevasti tiedusteluvalvontavaltuutetun kertomukset;
- 5) käsitellä tiedustelutoiminnan valvonnasta annetun lain (/) 18 §:n 2 momentin mukaiset valvontahavainnot.

Tiedusteluvalvontavalioikunnalla on oikeus omasta aloitteestaan ottaa käsiteltäväkseen toimialaansa kuuluva asia sekä laatia siitä mietintö täysistunnolle, jos valiokunta katsoo asian merkityksen sitä vaativan.

Tiedusteluvalvontavalioikunnan osallistumisesta tiedusteluvalvontavaltuutetun valintaan säädetään tiedustelutoiminnan valvonnasta annetussa laissa.

36 §

Läsnäolo-oikeus valiokunnan kokouksessa

Puhemies ja varapuhemiehet saavat olla läsnä valiokuntien kokouksissa. Tiedusteluvalvontavalioikunnan kokouksissa puhemies ja varapuhemiehet saavat kuitenkin olla läsnä vain, jos valiokunta niin erikseen päättää.

Eduskunnan kirjelmä EK 33/2018 vp

43 a §

Valiokunnan asiakirjojen julkisuus

Valiokunnan asiakirjat ovat salassa pidettäviä, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi merkittävää vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille tai pääoma- ja rahoitusmarkkinoille taikka vaarantaisi kansallista turvallisuutta. Salassa pidettäviä ovat myös asiakirjat, jotka sisältävät tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta taikka henkilön terveydentilasta tai hänen taloudellisesta asemastaan, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi merkittävää haittaa tai vahinkoa, jollei huomattava yhteiskunnallinen tarve vaadi niiden julkisuutta. Valiokunta voi muusta vastaavasta välttämättömästä syystä päättää, että jokin asiakirja on salassa pidettävä.

43 b §

Salassapitovelvollisuus tiedusteluvalvontavaliokunnan toiminnassa

Sen lisäksi, mitä 43 a §:ssä säädetään, tiedusteluvalvontavaliokunnan pöytäkirjan liitteet ja valiokunnan muut 31 b §:ssä säädettyä tehtävää koskevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei aiheuta merkittävää vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille tai vaaranna kansallista turvallisuutta. Asiakirjan julkisuudesta päättää valiokunta. Tiedon julkisesta asiakirjasta voi antaa myös valiokunnan sihteeri.

43 c §

Vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto

Valiokunnan jäsen tai virkamies ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, taikka seikkaa, josta valiokunta on tehnyt perustuslain 50 §:n 3 momentin mukaisen vaitiolopäätöksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi.

Rangaistus salassapitorikoksesta ja salassapitorikkomuksesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:ssä.

Tämä eduskunnan päätös tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2019.

Laki

eduskunnan virkamiehistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 545/2006, seuraavasti:

9 §

Valtion talousarviossa eriteltävään virkaan ja tiedusteluvalvontavaliokunnan sihteerinä toimivan valiokuntaneuvoksen virkaan taikka niihin kuuluvien tehtävien hoitamista tarkoittavaan määräaikaiseen virkasuhteeseen voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Kansainvälisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitoksen johtajan virasta on kuitenkin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2019.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 29 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

29 §

Oikeuksien käyttäminen tietosuojavaltuutetun välityksellä

Tietosuojavaltuutetulla on oikeus tarkastaa suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) 17 a §:n 1 momentissa tarkoitetun pyynnön perusteella. Tarkastus on tällöin toimitettava viipymättä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2019.

Eduskunnan kirjelmä EK 33/2018 vp

Helsingissä 20.12.2018

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri